

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ БАТЬКІВ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ НАРОДНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Л.В. Гурнік

Україна. Рівне. РОІППО.

Сучасний стан дошкільної освіти потребує цілісного підходу до гармонійного розвитку особистості дитини.

Визнання пріоритету сімейного виховання потребує особливого підходу до визначення ролі сім'ї, родини у становленні особистості дошкільника.

Батьки дбають про фізичне здоров'я і психічний стан дітей, створюють умови для розвитку їх природних здібностей, поглиблюють гідність дитини, виховують працелюбність, почуття милосердя, доброти, шанобливого ставлення до Батьківщини, рідної мови, культури, повагу до національних, історичних, культурних цінностей, сприяють здобуттю освіти, виховують почуття відповідальності і поваги до законів, прав і свобод людини.

Українська родина – перша школа українського патріотизму, місце прищеплення здорових норм і звичок, виховання пошани звичаїв, традицій, свят, обрядів, символів. Виховання дітей у сім'ї є першоосновою розвитку дитини як особистості. Духовний вплив батьківського дому забезпечує гармонійний розвиток особистості дитини дошкільного віку через материнську ласку, любов батьків, домашнє тепло, піклування, затишок і захист, родинну злагоду.

Родинне виховання має свою специфіку, свої особливості. Система виховання відносин у сім'ї характеризується природною близькістю між батьками і дітьми, між вихователями і вихованцями. Вся атмосфера родинного життя сама по собі формує у дітей ті чи інші звички, потреби, риси характеру, певне ставлення до своїх обов'язків.

Роль сім'ї у вихованні своїх дітей велика і відповідальна. Батьки є першими вихователями, які змінюють і організують життя дитини, розвивають її мову і мислення, волю і почуття, формують її інтереси, смаки, здібності, виховують любов до знання, допитливість, спостережливість, працьовитість. Сім'я дбає про гармонійний розвиток дитини, її фізичне, психічне, духовне та соціальне благополуччя.

Сучасна сім'я має провідні функції: виховну (, емоційну, господарсько-побутову, духовного спілкування, сексуально-еротичну.

Ефективність родинного виховання на засадах народної педагогіки залежить від цілеспрямованої діяльності педагогів на формування рівня педагогічної культури сім'ї, єдності педагогічного впливу педагогів дошкільної освіти і родини у вихованні дітей, оновлення змісту педагогічної культури батьків.

Найголовнішим фактором підвищення ефективності використання народної педагогіки в організації родинного виховання є оновлення змісту педагогічної освіти батьків засобами культурно-освітньої роботи та їх педагогічної самоосвіти.

Педагогічна культура батьків педагогами розглядається як складова національної культури українського народу, його родинної етнопедагогіки, характеризується певною сумою психолого-педагогічних, правових знань про дитину, її вікові та індивідуальні особливості і розвиток, використання уміння батьків, набутих у сімейному житті, а також сприяти прагненню їх до педагогічної самоосвіти.

Як свідчить педагогічна практика, велику увагу педагогічні працівники дошкільної освіти приділяють оновленню змісту педагогічної освіти батьків на засадах народної педагогіки. Аби педагогічна освіта батьків була найефективнішою, у дошкільних навчальних закладах формуються проекти батьківського всеобучу. До них включене широке коло знань цінностей родинного виховання, визначені засоби, практичні вміння і навички застосування їх батьками у своїй виховній практиці.

У системі педагогічного всеобучу педагоги визначають відповідну мету: озброєння батьків знаннями не заради знань, а для того, щоб у результаті підвищення їх педагогічної культури забезпечити можливість ефективно вести процес родинного виховання. Тому до проектів програм батьківського всеобучу вносяться найактуальніші проблеми, зокрема: завдання і зміст родинного виховання у сучасних умовах; анатомо-фізіологічні особливості дітей дошкільного віку; вікові особливості дітей дошкільного віку: їх урахування у родинному вихованні; роль батька і матері у вихованні дітей у родині (методи виховання дітей у сім'ї); організація дозвілля у сім'ї; типові помилки родинного виховання; культура спілкування у родині (анкетування «Чи знаєте ви свою дитину?»); роль сім'ї у громадському вихованні та становленні особистості дошкільника; виховання у дітей любові і готовності до праці; роль батьків у формуванні екологічної культури дошкільників; створення умов емоційної захищеності дитини у сім'ї; формування у дітей уміння розрізняти красиве і потворне у мистецтві та житті; виховання у дітей бажання до пізнання та поваги до педагога; формування духовної єдності поколінь.

Батьківський всеобуч допоможе батьківській громадськості з'ясувати потенційні можливості родини, її традиції, особливості спілкування поколінь, організацію повсякденного побуту дітей для формування у них тих якостей, які характеризують національну свідомість.

Практика свідчить, що одним із головних шляхів підвищення ефективності родинного виховання на засадах народної педагогіки є використання нетрадиційних форм і методів, які ґрунтуються на народно-педагогічних традиціях родинного виховання. Серед них – функціонування консультпунктів із проблем родинного виховання; конференції батьків із обміну досвідом щодо організації виховання, навчання та розвитку дітей; семінари-практикуми із відродження національних традицій у родинах, родинних свят у дошкільних навчальних закладах.

Результативність народознавчої діяльності у дошкільній освіті залежить від співпраці педагогів і батьків дошкільників, яка спрямована на розумну організацію дітей у сім'ї, організацію сімейних свят і традицій, знання народно-педагогічних традицій, подолання труднощів сімейного виховання, створення батьківського комітету та ради сприяння.

Для забезпечення педагогічної культури батьків слід дотримуватися таких складників: постійна спрямованість до самовдосконалення (педагогічного, морального, духовного); майстерність виховання у сім'ї, родині (єдність знань, умінь, мовної культури, особистісних якостей, такту, довіри); культура спілкування, духовне багатство, батьківська етика; любов до дітей (такт, культура мови, ерудиція); педагогічна підготовленість, світогляд.

Література

- 1.Беленька Г.В., Богініч О.А., Машовець М.А. Здоров'я дитини - від родини.- К.: СПД Богданова А.М.,2006.-220с.
- 2.Гурнік Л.В.Організація роботи з батьками дітей дошкільного віку. \\\НПД.--2003.-№3.
- 3.Гурнік Л.В.Вчимо батьків мистецтву виховання. \\\ Дитячий садок.-2004.-№39.(279).- С.8.
- 4.Гурнік Л.В.Використання традиційних та нетрадиційних форм співробітництва з батьками дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. \\\Вісник кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти РОІППО.-2014,- №14.-С.4-19
- 5.Дем'янюк Г.Д., Ситник Г.І.Організація роботи з батьками.Рівне-1997.

6. Закон України “Про дошкільну освіту”.// Освіта України. Нормативно-правові документи.-К.:Міленіум. 2001.-С.63-86.